

สนัน สะอาดถิ่น. 2545. *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นของ
จังหวัดชัยภูมิ*. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. [ISBN 974-367-292-3]
อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระ : รศ.ดร. สำเร็จ ยूरชัย

บทคัดย่อ

การศึกษาอิสระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหลักสูตรฝึกอบรม หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่น
ของจังหวัดชัยภูมิ เป็นการศึกษาในรูปแบบของการวิจัยเชิงสำรวจ และพัฒนา กลุ่มตัวอย่างสุ่มแบบเจาะจง
(Purposive Sampling) ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการโรงเรียน ประธานนักเรียน กำนัน
ประธานองค์การบริหารส่วนตำบลและเจ้าคณะตำบล จากทุกตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ
เครื่องมือในการวิจัยมีแบบสอบถามความต้องการภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ควรนำมาสอนในโรงเรียนประถมศึกษา
แบบประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตรฝึกอบรม หลักสูตรท้องถิ่น โดยมี
ขั้นตอนในการศึกษาดังนี้คือ สำรวจความต้องการภูมิปัญญาท้องถิ่น นำรายการภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความ
ต้องการในระดับปานกลาง มาก และมากที่สุด จากหมวดต่าง ๆ มาเป็นเนื้อหาในการสร้างหลักสูตรฝึกอบรม
หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ตัวหลักสูตร และคู่มือ
การใช้หลักสูตร มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความสามารถที่จะนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็น
สาระการเรียนรู้ และเขียนคำอธิบายรายวิชาของหลักสูตรสถานศึกษาได้ตรงตามสาระ และมาตรฐานการเรียนรู้
ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และประเมินหลักสูตรฝึกอบรม หลักสูตรท้องถิ่น
โดยผู้เชี่ยวชาญ

ผลการศึกษาพบว่าหลักสูตรฝึกอบรม หลักสูตรท้องถิ่นที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมและความสอดคล้อง
ตามทฤษฎี หลักการสร้างหลักสูตรฝึกอบรม สามารถนำไปใช้ดำเนินการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการ
ศึกษาได้ และสามารถปรับเปลี่ยนเนื้อหาสำหรับใช้ในการอบรมได้กับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่วนภูมิปัญญา
ท้องถิ่นที่ควรนำมาสอนในโรงเรียนประถมศึกษานั้นเป็นรายการภูมิปัญญาท้องถิ่นในหมวดพิธีกรรม
หมวดประเพณีนิยม หมวดบุคคลสำคัญ หมวดสถานที่สำคัญ หมวดเครื่องจักสาน หมวดเครื่องถักทอ
หมวดงานประดิษฐ์ หมวดการถนอมอาหาร หมวดขนม หมวดการประกอบอาหาร หมวดวิธีการ หมวดการ
เลี้ยงสัตว์ หมวดการปลูกพืชตามฤดูกาล หมวดอุปกรณ์สี่ขาเปลือก หมวดอุปกรณ์เลี้ยงไหม หมวดอุปกรณ์
กรอไหมและฝ้าย หมวดอุปกรณ์ทอผ้า หมวดอุปกรณ์ทำนา หมวดการดูแลรักษาและยา หมวดการละเล่น
หมวดศิลป และหมวดดนตรีพื้นเมือง

Sanan Sa-arthin. 2002. *The Development of Training Program of Local Curriculum on the Local Wisdom in Chaiyaphum province*. An Independent Study Report for the Master of Education in Elementary Education, Graduate School, Khon Kaen University. [ISBN 974-367-292]
An Independent Study Advisory Committee : Assoc. Prof. Dr. Samrej Yurachai

Abstract

The purpose of this independent study was to develop the training program of local curriculum on the local wisdom in Chaiyaphum Province. The study was survey research and development. The samples were from Purposive Sampling including the educational institute administrators, academic school teachers, student presidents, leading local residents, Tambon administration Organization Presidents and Tambon House Masters from every Tambon in regional area of Muang Chaiyaphum District, Chaiyaphum Province. The instruments were 1) questionnaire of local wisdom need in teaching in Elementary School, 2) evaluation form of appropriateness and congruence of training program of local curriculum factors. The steps of this study were : surveying of local wisdom need, bringing local wisdom lists with moderate, high, and the highest levels from different departments, putting together for the content development of training program of local curriculum in order to be learning information and writing of course description of Educational Institute Curriculum to be relevant to information and learning standard of basic Educational Curriculum, 2001 academic year, and evaluating of training program of local curriculum by the experts.

The results found that the training program of local curriculum showed appropriateness and congruence with theory. Principle of training program development could apply with teacher training implementation and educational personnels, and adapt content for training with every kind of information learning group. Local wisdom should be taught in many departments : ceremony, tradition, important person, important place, woven tool, creative work, preserved food, dessert, food cooking technique, feeding animal, growing plant according to reason, grinding rice, feeding silkworm, grinding silk and cotton, cloth woven devices, farming tool, curing and medicine, playing, artist, and local music.